

Λύσεις κριτηρίου 22

ΘΕΜΑ Α

A1. (γ) A2. (β) A3. (α) A4. (γ) A5. α. Σ β. Λ γ. Λ δ. Λ ε. Σ

ΘΕΜΑ Β

B1. (iii)

Στο ηλεκτρικό πεδίο: $\Delta x = \frac{1}{2} \alpha \Delta t^2 = \frac{1}{2} \frac{Eq}{m} \Delta t^2$, άρα

$$\Delta x_A = \Delta x_B \Rightarrow \frac{1}{2} \frac{Eq_A}{m_A} \Delta t_A^2 = \frac{1}{2} \frac{Eq_B}{m_B} \Delta t_B^2 \Rightarrow \Delta t_A = \frac{3}{2} \Delta t_B \quad (1)$$

$$\Delta t' = \frac{T}{2} = \frac{\pi m}{qB}, \quad \frac{\Delta t'_A}{\Delta t'_B} = \frac{\frac{\pi m_A}{q_A B}}{\frac{\pi m_B}{q_B B}} = \frac{9}{4} \Rightarrow \Delta t'_A = \frac{9}{4} \Delta t'_B \quad (2)$$

Στο μαγνητικό πεδίο:

Σύμφωνα με την εκφώνηση

$$\Delta t_{ολ(A)} = \frac{15}{8} \Delta t_{ολ(B)} \Rightarrow \Delta t_A + \Delta t'_A = \frac{15}{8} (\Delta t_B + \Delta t'_B) \xrightarrow{(1),(2)} \Delta t_B = \Delta t'_B$$

B2. (i)

Εφαρμόζουμε τον νόμο του Ampere στην κλειστή διαδρομή ΑΕΓΔΑ.

$$\sum_{A \rightarrow A} B_i \Delta l_i \sin \theta_i = \mu_0 I_{εγκ} = 0$$

εφόσον δεν υπάρχουν ρεύματα

μέσα στην κλειστή διαδρομή. Επομένως

$$\sum_{A \rightarrow E \rightarrow \Gamma} B_i \Delta l_i \sin \theta_i + \sum_{\Gamma \rightarrow \Delta \rightarrow A} B_i \Delta l_i \sin \theta_i = 0$$

ή

$$\sum_{A \rightarrow E \rightarrow \Gamma} B_i \Delta l_i \sin \theta_i = - \sum_{\Gamma \rightarrow \Delta \rightarrow A} B_i \Delta l_i \sin \theta_i \quad (1)$$

$$\sum_{\Gamma \rightarrow \Delta \rightarrow A} B_i \Delta l_i \sin \theta_i = B \sum \Delta l_i \sin 180^\circ = \frac{\mu_0}{4\pi} \frac{2I}{d} \frac{2\pi d}{4} \Rightarrow \sum_{\Gamma \rightarrow \Delta \rightarrow A} B_i \Delta l_i \sin \theta_i = - \frac{\mu_0 I}{4}$$

$$\sum_{A \rightarrow E \rightarrow \Gamma} B_i \Delta l_i \sin \theta_i = \frac{\mu_0 I}{4}$$

Άρα, σύμφωνα με τη σχέση (1)

B3. (i)

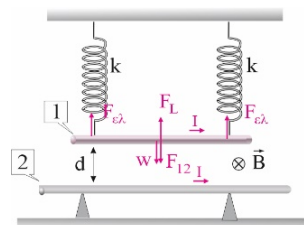
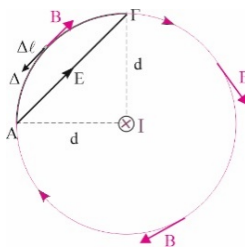
Στη θέση ισορροπίας (οι αγωγοί δεν διαρρέονται από ρεύματα):

$$\Sigma F = 0 \text{ ή } 2F_{ελ} = w \quad (1)$$

Όταν ο αγωγός 1 διαρρέεται από ρεύμα I και τα ελατήρια είναι στο ΦΜ:

$$\Sigma F = 0 \text{ ή } F_L = w \quad (2)$$

Όταν και οι δύο αγωγοί διαρρέονται από ρεύματα I :

$$\Sigma F = 0 \text{ ή } 2F_{ελ} + F_L = F_{12} + w \quad (3)$$

Συνδυάζοντας τις (1),(2),(3) παίρνουμε:

$$w = F_{12} \Rightarrow w = \frac{\mu_0 I^2 l}{4\pi d} \Rightarrow d = \frac{\mu_0 I^2 l}{2\pi w}$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Όταν ο ΚΛ διαρρέεται από ρεύμα, ασκούνται σε αυτόν δύο ομόρροπες δυνάμεις.

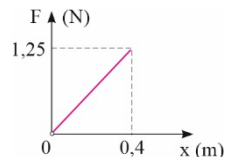
Η δύναμη Laplace σταθερού μέτρου $F_L = BI \cdot 0,5N$ και δύναμη F η οποία είναι μεταβλητή.

Εφαρμόζουμε το ΘΜΚΕ για τον αγωγό μέχρι τη θέση ΑΓ.

$$\frac{1}{2} m v_1^2 - 0 = W_{F_L} + W_F \quad (1)$$

Το έργο της F υπολογίζεται από το εμβαδόν στο διάγραμμα $F=f(x)$.

$$W_{F_L} = F_L \cdot d_1 = 0,2J, \quad W_F = \frac{1}{2} 1,25 \cdot 0,4J = 0,25J$$

Αντικαθιστώντας στην (1) παίρνουμε $v_1 = 3m/s$.

Γ2. Για να μην χάνεται οριακά η επαφή του αγωγού στο ψηλότερο σημείο της ημικυκλικής διαδρομής θα πρέπει:

$$N + mg = \frac{m v^2}{R} \Rightarrow N = \frac{m v^2}{R} - mg \geq 0 \Rightarrow v_{\min} = \sqrt{Rg} \quad (2)$$

Εφαρμόζουμε την αρχή διατήρησης της ενέργειας ανάμεσα στο κατώτερο και στο ανώτερο σημείο της ανακύκλωσης και έχουμε:

$$\frac{1}{2} m v_2^2 = \frac{1}{2} m v_1^2 + mgR \Rightarrow v_2 = \sqrt{v_1^2 + 2gR} =$$

Αυτή είναι και η ταχύτητα του αγωγού μόλις περάσει από τη θέση ΓΕ.

Γ3. Στην περιοχή Β οι δυναμικές γραμμές του πεδίου έχουν αντιστραφεί και η δύναμη Laplace έχει το ίδιο μέτρο αλλά επιβραδύνει τον αγωγό. Εφαρμόζοντας το ΘΜΚΕ παίρνουμε:

$$\frac{1}{2} m v_2^2 - \frac{1}{2} m v_1^2 = -BI \cdot d_2 \Rightarrow d_2 = 0,5m$$

$$\alpha = \frac{BI}{m} = 5 \frac{m}{s^2}$$

Γ4. Στην περιοχή Β ο αγωγός επιβραδύνεται ομαλά με επιτάχυνση μέτρου

$$v_2 = v_1 - \alpha \Delta t \Rightarrow \Delta t = 0,2s$$

Επομένως 0,1s μετά την είσοδο στην περιοχή Β ο αγωγός βρίσκεται ακόμη εκεί

$$v' = v_1 - \alpha \Delta t_1 = 3 - 5 \cdot 0,1 \Rightarrow v' = 2,5 \frac{m}{s}$$

επιβραδυνόμενος έχοντας ταχύτητα

Ο ρυθμός μεταβολής της κινητικής ενέργειας του αγωγού είναι

$$\frac{dK}{dt} = \Sigma F \cdot v' = -BI \cdot v' \Rightarrow \frac{dK}{dt} = -1,25 \frac{J}{s}$$

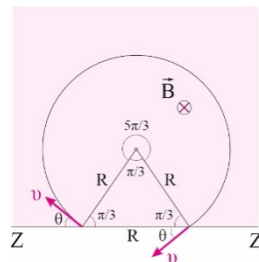
ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Επειδή η ταχύτητα του σωματιδίου είναι κάθετη στην ακτίνα, το τρίγωνο που δημιουργείται είναι ισόπλευρο με αποτέλεσμα η απόσταση d ανάμεσα στα σημεία εισόδου και εξόδου από το μαγνητικό πεδίο να είναι $d=R$.

$$d = R = \frac{m}{B|q|} \Rightarrow d = 0,2\text{m} \quad (1)$$

Άρα

Επειδή το φορτίο κάνει ομαλή κυκλική κίνηση και η γωνία που διαγράφει μέσα στο μαγνητικό πεδίο είναι $\Delta\phi=5\pi/3$ rad το χρονικό διάστημα της κίνησής του μέσα στο πεδίο θα είναι:

$$\Delta t = \frac{\Delta\phi}{2} T = \frac{5}{3} T = \frac{5}{3} \cdot \frac{2\pi R}{v} = \frac{5}{3} \cdot \frac{2\pi \cdot 0,2}{6 \cdot 2 \cdot 10^{-3} \cdot 10^{-3}} \text{s} \Rightarrow \Delta t = \dots \text{s}$$

Δ2. Η μεταβολή στην ορμή οφείλεται στην αλλαγή της διεύθυνσης του διανύσματος, άρα:

$$|\Delta p| = \sqrt{p^2 + p^2 + 2p^2 \cos \nu} = p = mv = RB|q| \Rightarrow |\Delta p| = 4 \cdot 10^{-7} \text{ Kg} \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

Το διάνυσμα της μεταβολής της ορμής είναι κάθετο στο όριο του πεδίου με φορά προς τα κάτω. Η μεταβολή στη στροφορμή είναι μηδενική, διότι δεν αλλάζει ούτε το μέτρο ούτε η κατεύθυνση του διανύσματος της στροφορμής κατά την κίνηση μεταξύ των σημείων εισόδου και εξόδου.

Δ3. Κατά την είσοδο στο νέο πεδίο δεν αλλάζουν τα u, m, q αλλάζει όμως το B και το R . Και σε αυτήν την περίπτωση η γωνία με την οποία εισέρχεται το σωματίδιο στο πεδίο είναι 30° με αποτέλεσμα το σχηματιζόμενο τρίγωνο να είναι πάλι ισόπλευρο. Άρα η νέα ακτίνα θα είναι:

$$\frac{d}{2} = R' = \frac{m}{B'|q|} \Rightarrow R' = 0,1\text{m} \quad (2)$$

Διαιρούμε κατά μέλη τις (1) και (2) και έχουμε:

$$\frac{d}{2} = \frac{m}{B'|q|} \Rightarrow 2 = \frac{B'}{B} \Rightarrow B' = 2B = 4 \cdot 10^{-3} \text{T}$$

Το χρονικό διάστημα κίνησης του σωματιδίου μέσα στο νέο μαγνητικό πεδίο είναι:

$$\Delta t' = \frac{\Delta\phi}{2} T' = \frac{5}{3} T' = \frac{5}{3} \cdot \frac{2\pi R'}{v} = \frac{5}{3} \cdot \frac{2\pi \cdot 0,1}{6 \cdot 2 \cdot 10^{-3} \cdot 10^{-3}} \text{s} \Rightarrow \Delta t' = \dots \text{s}$$

Δ4. Το χρονικό διάστημα που χρειάζεται το σωματίδιο από τη στιγμή που αρχικά εισέρχεται στο πεδίο B μέχρι να ξαναεισέλθει στο πεδίο αυτό είναι:

$$\Delta t + \Delta t' = \frac{5}{6} \text{s} + \frac{5}{12} \text{s} \Rightarrow \Delta t + \Delta t' = \frac{5}{12} \text{s}$$

Σε κάθε ένα τέτοιο χρονικό διάστημα το σωματίδιο μετατοπίζεται κατά μήκος του άξονα $x'x$ προς τα δεξιά κατά απόσταση ίση με:

$$\Delta x = d + \frac{d}{2} = \frac{3d}{2} \Rightarrow \Delta x = 0,3\text{m}$$

Άρα σε χρονικό διάστημα $15\pi/4$ s έχει κάνει τρεις φορές την παραπάνω απόσταση δηλαδή:

$$\Delta x' = 3 \left(d + \frac{d}{2} \right) = \frac{9d}{2} \Rightarrow \Delta x' = 0,9\text{m}$$

Το μέτρο της ταχύτητας του σωματιδίου είναι:

$$R = \frac{m}{B|q|} \Rightarrow = \frac{RB|q|}{m} = \frac{\cdot \cdot \cdot^{-3} \cdot \cdot \cdot^{-3}}{10^{-6}} \Rightarrow = \frac{\cdot \cdot \cdot}{\text{s}}$$

Άρα το μήκος της τροχιάς του είναι:

$$s = 3 \left(\cdot + \cdot \right) = \cdot \cdot \cdot^{-1} \frac{15}{12} \Rightarrow =$$

